

Počátky filmové cenzury a osvětové koncepty
pondělí 15.50 – 17.20
lucie.cesalkova@gmail.com

Požadavky kolokvia

účast na přednáškách

průběžná četba studijních materiálů v Isu

(sekundární literatura + prameny)

písemný test

(látka probraná na přednáškách + informace načerpané z četby studijních materiálů – sekundární literatury i pramenů)

C
E N
S O R
S H I P
C A U S E S
B L I N D N E S S

osnova
úvodní lekce

C
E N
S O R
S H I P
C A U S E S
B L I N D N E S S

1. úvod do dějin cenzury a regulace kultury obecně – vybrané momenty
2. druhy cenzury
3. cenzura jako druh moci – sporné momenty pokusů definovat cenzuru

1. úvod do dějin cenzury a regulace kultury obecně – vybrané momenty

klíčová slova

cenzor – starověký Řím

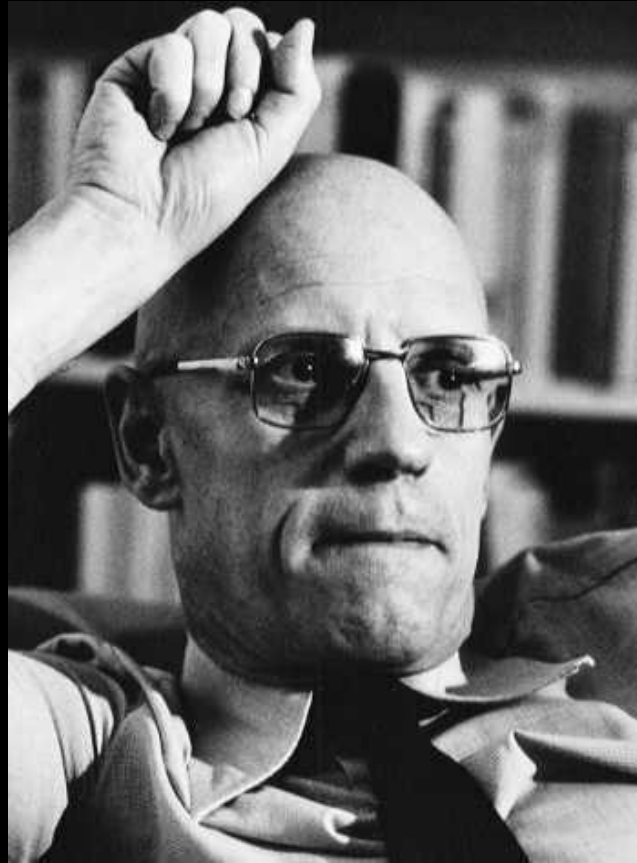
fce: registratura, dozorování senátorů a veřejné morálky, odhady majetku

cenzena institucionalizována r. 443 před Kristem

po r. 22 před Kristem se cenzorem stává automaticky císař

cenzena – tradiční výklad

potlačování nebo zakazování psaného či jakéhokoli jiného projevu proto, že je chápán jako neprospěšný vzhledem k obecnému dobru

Michel Foucault

Surveiller et punir (1975)

Dohlížet a trestat: kniha o zrodu vězení. Praha: Dauphin, 2000.

Platón – Republika (360 před Kristem)

Index Librorum Prohibitorum
(prvně vydán v Holandsku 1529)

druhy cenzury

Ottův slovník naučný

- c. církevní
- c. teologická či dogmatická
- c. tiskopisů
- c. divadelní
- c. školská
- c. válečná

„pokud je cenzura institucí, která odráží a zvýznamňuje jisté diskurzivní praktiky, a pokud společenský život sestává z většiny z takovýchto praktik, pokud společnost funguje, je založena na těchto praktikách, pak je možné říci, že cenzura je spíše normou než výjimkou“

„cenzura je úkon přesvědčování a je přítomná ve všech disciplínách zprostředkovaných jazykem“

„cenzura konstruuje praktiky, které nás definují jako společenské subjekty – cenzura se tak mění z externí, represivní síly v pozitivní nástroj moci, který konstituuje praktiky, stejně jako definuje jejich hranice“

3. cenzura jako druh moci – sporné momenty pokusů definovat cenzuru

- ✓ cenzura jako instituce útisku x jako instituce produktivní
- ✓ úzké pojetí x široké pojetí
(cenzura jako akt politický x cenzura jako akt společenský)
- ✓ cenzura x vztah jedince a společnosti
- ✓ cenzura jako vyplývající ze společenských potřeb

výzkum cenzury jako součást nové filmové historie

texty v kontextech

(kulturně-společenských, intermediálních, politických)

otázka kopie a verze

lokální dějiny